

ENVIRONMENTÁLNY A BEZPEČNOSTNÝ REPORTING

Miroslav RUSKO – Peter LAMAČKA - Jana KRIVOSUDSKÁ

ENVIRONMENTAL AND SAFETY REPORTING

Sustainability - Environment - Safety '2017

ABSTRAKT

Článok je venovaný bezpečnostne a environmentálne orientovanému reportingu organizácií v SR. Cieľom súboru nástrojov pre správu o udržateľnosti je pomôcť spoločnostiam ziskávať informácie o podávaní správ o udržateľnosti, posudzovať potrebu podávať správy a vytvárať efektívnu správu.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: environmentálna politika, bezpečnostné manažérstvo, environmentálny reporting, environmentálny manažérsky systém.

ABSTRACT

The study is devoted to safety and environmental reporting-oriented organization with in Slovak republic. The Sustainability Reporting Toolkit aims to assist companies in learning about sustainability reporting, assessing the need to report, and creating an effective report.

KEY WORDS: environmental policy, safety management, environmental reporting, environmental management system.

Úvod

Ochrana životného prostredia zahŕňa činnosti, ktorými sa predchádza znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia, alebo sa toto znečisťovanie obmedzuje a odstraňuje; zahŕňa ochranu jeho jednotlivých zložiek alebo konkrétnych ekosystémov a ich vzájomných väzieb, ale aj ochranu životného prostredia ako celku.

Starostlivosť o životné prostredie upravuje zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.¹ Zákon pod starostlivosťou o životné prostredie rozumie tvorbu a ochranu životného prostredia. V Slovenskej republike sa štátna správa uplatňuje v rozsahu ustanovenom súborom právnych predpisov, ktoré upravujú napr. oblasť odpadov, vôd, ochrany ovzdušia, ochranu prírody a krajiny, rybárstva, vodovodov a kanalizácií a pod.

Ochrana životného prostredia sa rieši prostredníctvom rôznych nástrojov, t.j. od ochrany prírody a krajiny cez identifikovanie a spoznanie vplyvov činností na životné prostredie, posudzovanie ich dopadov na jeho kvalitu, identifikáciu a hodnotenie existujúcich a potenciálnych rizík, havárií, záťaží životného prostredia a škody na životnom prostredí.²

Často ide o integrovaný prístup v rámci prevencie znečisťovania zložiek životného prostredia.

¹ Zákon č. 525/2003 Z. z. Zákon o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 17/2004 Z. z.(nepriamo), 205/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 569/2007 Z. z.(nepriamo), 119/2010 Z. z.(nepriamo), 137/2010 Z. z.(nepriamo), 321/2012 Z. z.(nepriamo), 345/2012 Z. z., 180/2013 Z. z., 319/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 79/2015 Z. z.(nepriamo), 128/2015 Z. z.(nepriamo))

² Starostlivosť o životné prostredie. – [on-line] Available on - URL: <https://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp>

Vývoj prístupu organizácií k ochrane životného prostredia prešiel niekoľkými etapami od prístupu pasívneho, ktorý sa spoliehal na silu prírody zneškodňovať odpady jej vlastnou asimilačnou schopnosťou, cez tzv. prístup reaktívny, založený na stratégii kontroly a riadenia hlavne v nadväznosti na prijaté legislatívne opatrenia až po princíp preventívny. Je založený na tom, že predchádzať vzniku znečisťovania životného prostredia je lacnejšie a účinnejšie, ako ho dodatočne odstraňovať, prípadne znášať jeho dôsledky. Namiesto sústreďovania sa na kontrolu a riadenie, sa sústredila pozornosť na hľadanie ciest, ako predchádzať vzniku negatívnych javov.

Podniky prejavujú svoju environmentálnu zodpovednosť rôznymi spôsobmi, ako uplatňovaním environmentálnej politiky, zavádzaním systémov manažérstva environmentu (EMS)³, EMAS^{4, 5}, environmentálneho auditu a zverejňovaním svojich environmentálnych reportíngov. Mnohé z podnikov, ktoré sa starajú o ochranu životného prostredia majú tieto informácie zverejnené na svojich internetových portáloch, kde sú dostupné pre verejnosť.

Vzhľadom k tomu, že ochrana životného prostredia je v súčasnosti stredobodom záujmu verejnosti, vrcholový manažment podnikov si uvedomuje nevyhnutnosť otvorene a pravdivo informovať o svojej environmentálnej činnosti.

Nástroje environmentálnej politiky a systém environmentálneho manažérstva

Starostlivosť o životné prostredie je koncepcia, ktorú zaujala spoločnosť smerom k životnému prostrediu. Cieľom starostlivosti o životné prostredie je zachovať alebo zlepšiť jeho kvalitu s ohľadom na všetky organizmy vrátane človeka, pri dodržiavaní zásad udržateľného rozvoja. Starostlivosť o životné prostredie sa realizuje ako tvorba a ochrana životného prostredia. Tvorba životného prostredia je cieľavedomá ľudská činnosť zameraná na optimalizáciu prírodných aj umelých zložiek krajiny.

Nástroje environmentálnej politiky sú formalizované prostriedky environmentálnej politiky, ktorých úlohou je pôsobiť na poškodzovateľov životného prostredia a ovplyvňovať ich environmentálne správanie tak, aby bolo dosiahnuté vytýčenie cieľov v oblasti ochrany životného prostredia. Tieto môžu byť štruktúrované z rôznych aspektov, podľa toho, akým spôsobom zasahujú do mechanizmu fungovania hospodárstva. Kým v rannom štádiu environmentálnej politiky Európskej únie sa kládol dôraz skôr na reagovanie na aktuálne problémy životného prostredia s dôrazom na sprísňovanie technických noriem a kontrolu ich dodržiavania, neskôr sa viac pozornosti venovalo zisťovacej a hodnotiacej činnosti úrovne životného prostredia a tiež k preventívnym aktivitám, pričom celkové terajšie úsilie je zamerané na hľadanie takých nástrojov environmentálnej politiky a práva, ktoré by garantovali ich vysokú účinnosť. Právne bola zakotvená ochrana flóry a fauny, ďalej prístup verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ako aj postup pri posudzovaní vplyvov činnosti na prostredie (environmental impact assessments).⁶

V oblasti životného prostredia by sa mali podnikateľské aktivity premietnuť v environmentálnej politike na úrovni podniku. Tá podľa normy STN ISO 14001, ktorá sa zaoberá budovaním systému environmentálneho manažérstva podniku, je charakterizovaná ako vyhlásenie podniku o zámeroch a zásadách vzťahujúcich sa na celkové environmentálne správanie sa, ktoré poskytuje rámec na činnosti a stanovenie dlhodobých a krátkodobých cieľov.⁷ Podľa normy musí byť táto politika dostupná verejnosti, byť zdokumentovaná a známa všetkým zamestnancom. Pri tvorbe environmentálnej politiky je potrebné brať do úvahy charakter, rozsah a environmentálny vplyv činnosti, výrobkov alebo

³ STN EN ISO 14001: 2016 Systémy manažérstva environmentu. Požiadavky s pokynmi na použitie (ISO 14001: 2015)

⁴ Zákon č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁵ Regulation (EC) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS), repealing Regulation (EC) No 761/2001 and Commission Decisions 2001/681/EC and 2006/193/EC

⁶ ŠTEFANOVIČ, M. – KOŠIČIAROVÁ, S. – PIRČ, J. *Právo životného prostredia*. - Bratislava : IURA EDITION, 2001. ISBN 80-89047-11-4, s.60.

⁷ WESSELY, E. - KRÁLIKOVÁ, R. - KRUPA, M.: Efficient management in production companies by implementation of PLM. 2008. - In: Annals of DAAAM for 2008, Vienna : DAAAM International, 2008, ISBN 9783901509681, p. 1527-1528.

služieb a politika musí utvárať predpoklady na sústavné zlepšovanie životného prostredia ako strategickým konkurenčným problémom. Z hľadiska tohto problému predstavuje environmentálne manažérstvo tiež zachovanie ekonomickej účinnosti k zabezpečeniu existujúceho a získaniu nového potenciálu zisku a profilovania podniku. Otázka úspešného environmentálneho manažérstva vzniká predovšetkým v podnikoch s veľkými environmentálnymi problémami. Napriek overeným zjavným výhodám, existuje mnoho organizácií, ktorých vedenie stále váha, či vôbec pristúpiť k zavedeniu environmentálneho manažérstva. Zatiaľ je skutočnosť taká, že v SR sa rozhodli zaviesť environmentálne manažérstvo alebo uvažujú o tomto rozhodnutí predovšetkým veľké organizácie najmä z hľadiska konkurenčného tlaku na ich uplatnenie sa v zahraničí.⁸

Organizácie, ktorých činnosť ovplyvňuje životné prostredie, sú často stavané pred otázku, ako optimálne riadiť svoje aktivity tak, aby sa minimalizoval dopad bežnej prevádzky na životné prostredie a aby sa minimalizovali riziká vyplývajúce z nepredvídaných a havarijných situácií. Mnohé z nich to riešia investovaním do opatrení čiastočne zlepšujúcich životné prostredie, najmä do tých, na ktoré je najväčší tlak zo strany štátnej správy alebo verejnosti.⁹

Problémy často neriešia komplexne ale len okrajovo. Odpoveď na otázku, ako riešiť problémy komplexne, ponúka systém environmentálneho manažérstva (EMS).

Dobrovoľný reporting

Periodický zber, spracovanie, analýza, vyhodnotenie, overenie a poskytnutie, tzn. verejná prezentácia, informácií o podniku, alebo jeho produktoch cieľovým skupinám užívateľov (majitelia, zamestnanci, zákazníci, dodávatelia, odberatelia, konkurencia, banky, poisťovne, investori, ratingové organizácie, občania v okolí podniku, verejná správa, médiá a pod.).

Medzi významné dokumenty patria:

- A Guide to Best Practise,¹⁰
- A Guide to Sustainability Analysis Organisations – ORSE,¹¹
- CSRValues
- DIN 33922:1997 Guidelines-Environmental Reports to the Public
- Environmental Reporting Guidelines,^{12, 13}
- ISO 14063 Environmental Management - Environmental Communications - Guidelines and Examples
- Sustainability Reporting Toolkit - cieľom súboru nástrojov pre správu o udržateľnosti je pomôcť spoločnostiam získavať informácie o podávaní správ o udržateľnosti, posudzovať potrebu podávať správy a vytvárať efektívnu správu. Súbor nástrojov obsahuje: všeobecné informácie, ktoré pomôžu pri stanovovaní štádia pre správu o udržateľnosti; usmernenia pre vypracovanie správy, ako sú kľúčové kroky, ktoré treba nasledovať, dôležité úvahy a kľúčové prvky, ktoré treba zahrnúť; návrhy na vytvorenie efektívnej správy a ďalšie užitočné materiály.¹⁴

⁸ VIRČÍKOVÁ, E. – PALFY, P.: *Environmentálne manažérstvo – teória a metodika*. - Košice: Multiprint, s.r.o. 322 s. ISBN 978808928220-3

⁹ MARCUS, A.: *Strategický plán a environmentálny manažment*. - Bratislava: Nadácia ETP Slovensko, 1996, ISBN 80-967401-3-X, s. 6

¹⁰ Paul Culmsee, Kailash Awati (2013): *The Heretic's Guide to Best Practices: The Reality of Managing Complex Problems in Organisations*. – iUniverse, ISBN-10: 1938908406, ISBN-13: 978-1938908408, 416 pp.

¹¹ A Guide to Sustainability Analysis Organisations – ORSE. – 2007, Paris, [www.orse.org](http://www.orse.org/fichier/2305); <http://www.orse.org/fichier/2305>

¹² Environmental Reporting Guidelines(Fiscal Year 2000 Version)Guidance for Publishing Environmental Reporting. - February2001TheMinistry of the EnvironmentGovernment of Japan. – [on-line] Available on - URL: <https://www.env.go.jp/en/policy/ssee/erg2000.pdf>

¹³ Environmental ReportingGuidelines–Towards a Sustainable Society – (Fiscal Year 2007 Version) Provisional Translation. - June 2007Ministry of the EnvironmentGovernment of Japan. – [on-line] Available on - URL: <https://www.env.go.jp/en/policy/economy/erg2007.pdf>

¹⁴ The content is based on an assessment of industry needs undertaken by the Federal Government (Industry Canada, Environment Canada, Department of Foreign Affairs and International Trade) and Stratos Inc. – [on-line] Available on - URL: <https://www.globalhand.org/en/documents/26877>

Druhy správ:

- environment (ER),
- zdravie zamestnancov, bezpečnosti práce a environment (HSER),
- sociálna zodpovednosť a etika podnikania (CSRR),
- udržateľný rozvoj podniku (SDR).

Výhody:

- transparentné vzťahy medzi podnikmi a verejnou správou a verejnosťou prispievajúce k získaniu "dobrého mena" podniku ako konkurenčné výhody,
- pokles kontrol,
- výhody v distribučnom reťazci,
- rast motivácie zamestnancov,
- prístup k štátnym zákazkám.¹⁵

Environmentálna komunikácia

Komunikácia je základným spojovacím článkom medzi ľuďmi v procese riadenia. Len prostredníctvom komunikácie môžu ľudia v každej organizácii pracovať efektívnejšie ako celok. Komunikácia nemôže existovať bez ľudí vykonávajúcich určitú činnosť. Môže byť zložitá alebo celkom jednoduchá, veľmi formálna, ale i neformálna - závisí od podstaty odosielaného odkazu a od vzťahu medzi odosielateľom a príjemcom. Externá komunikácia je výmena odkazov/správ medzi organizáciou a jej okolím. Množstvo správ je formálne zasielaných alebo prichádzajúcich z okolia - napr. noviny a časopisy, ročné správy, reklamy, sponzorstvá neziskových organizácií atď. a veľa z nich je poskytovaných za účelom zdokonalenia komunikácie. Zároveň umožňujú pracovníkom pochopiť ako okolie vplýva na efektívnosť organizácie.¹⁶

Najrozšírenejšou formou komunikácie v podniku je ústna komunikácia, ktorej prednosťami sú:

- je rýchlejšia a účinnejšia ako písomná komunikácia,
- osobný kontakt účastníkov komunikačného procesu,
- bezprostredná spätná väzba,
- okamžité odstránenie sporných bodov a problémových oblastí,
- prepojenosť verbálnej komunikácie s rečou tela.¹⁷

Realizácia podnikových činností nie je možná bez písomnej komunikácie, ktorá:

- poskytuje prehľad o celkovom dianí v podniku,
- umožňuje informovať mnoho ľudí naraz,
- je oficiálnejšia ako ústna komunikácia,
- umožňuje nahliadnuť do písomných dokumentov komukoľvek a kedykoľvek v prípade potreby a pod.¹⁸

Významnú úlohu zohráva environmentálna komunikácia na národnej, resp. regionálnej úrovni. Patrí sem napr. vydávanie "Správy o stave životného prostredia SR". Táto povinnosť MŽP SR vyplýva zo zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí a podrobnejšie ju upravili aj niektoré ďalšie zákony NR

¹⁵ Dobrovoľné podnikové zprávy (reporting). - [on-line] Available on - URL: <https://www.tretiruka.cz/ankety/dobrovolne-aktivita/rizeni/dobrovolne-podnikove-spravy-reporting/>

¹⁶ Zoznam - manažérska komunikácia. [on-line] Available on - URL: http://www.obxrestaurants.com/femhelp/archiv/manazerska_komunikacia_skripta.doc

¹⁷ Zoznam - manažérska komunikácia. [on-line] Available on - URL: http://www.obxrestaurants.com/femhelp/archiv/manazerska_komunikacia_skripta.doc

¹⁸ Zoznam - manažérska komunikácia. [on-line] Available on - URL: http://www.obxrestaurants.com/femhelp/archiv/manazerska_komunikacia_skripta.doc

SR – napr. zákon NR SR č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Správa prezentuje informácie o stave životného prostredia SR, príčinách a dôsledkoch tohto stavu, ako aj vybraných nástrojoch environmentálnej politiky. Správa je určená pre širokú odbornú i laickú verejnosť.¹⁹

Norma zameraná na environmentálnu komunikáciu

Normu STN ISO 14063 vypracovala technická komisia ISO/TC 207 Environmentálne manažérstvo. Môže sa používať samostatne, alebo v kombinácii s inými normami ISO radu 14000. Medzinárodná norma STN EN ISO 14063: 2009 Environmentálne manažérstvo. Environmentálna komunikácia. Návod a príklady (ISO 14063 : 2006) poskytuje organizácii pokyny týkajúce sa všeobecných zásad, politiky, stratégie a činností súvisiacich s internou a externou environmentálnou komunikáciou.

Pôvodné označenie normy bolo do 1. november 2010 STN ISO 14063. Dátum vydania normy bol 1. júl 2009.

Odkazy na prvky komunikácie v iných normách na environmentálne manažérstvo sú zhrnuté v prílohe normy. Environmentálna komunikácia je proces zdieľania informácií, ktorým sa buduje dôvera, dôveryhodnosť a partnerstvo a zvyšuje sa environmentálne povedomie. Organizácie po celom svete sa stále častejšie stretávajú s požiadavkou vyjadrovať ich stanoviská a prezentovať a vysvetľovať environmentálne dôsledky ich činností, produktov a služieb. Potrebujú získavať a poskytovať informácie o environmentálnych problémoch, záležitostiach a programoch a reagovať na ne. Zvyšuje sa aj potreba počúvať názory zainteresovaných strán a zahrnúť ich stanoviská a požiadavky do environmentálnej komunikácie. Táto medzinárodná norma je určená pre organizácie, ktorým poskytuje pokyny o všeobecných zásadách, politike, stratégii a činnostiach súvisiacich s internou a externou environmentálnou komunikáciou. Využíva existujúce dobre fungujúce a osvedčené komunikačné prístupy prispôbené špecifickým podmienkam environmentálnej komunikácie. Môžu ju používať všetky organizácie bez ohľadu na ich veľkosť, typ, sídlo, štruktúru, činnosti, výrobky a služby a bez ohľadu na to, či majú zavedený systém environmentálneho manažérstva. Norma nie je určená na používanie ako špecifikácia na účely certifikácie alebo registrácie, ani ako návod na dosiahnutie zhody s inými požiadavkami systému environmentálneho manažérstva.²⁰

Environmentálny reporting

Vznik environmentálneho reportingu bol iniciovaný reakciou priemyselných podnikov aj iných inštitúcií na priemyselné havárie, po ktorých pre ukludnenie verejnosti boli stanovované a hlavne zverejňované zásady správania podnikov, do ktorých vedľa bezpečnostných zásad boli začlenené aj pravidlá určujúce správanie podnikov k životnému prostrediu²¹

Reporting

- je systém poskytovania relevantných informácií prijímateľom
- spravidla využíva na monitorovanie situácie a ako podklad pre ďalšie rozhodovanie (reakcie na prijaté informácie, pokiaľ je to potrebné)
- hľadiska podnikového je systémom vnútropodnikových správ a výkazov.²²

¹⁹ SAZP. [on-line] *Správy o stave životného prostredia*. - Available on - URL: <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1021>

²⁰ STN ISO 14063 *O environmentálnej komunikácii*. [on-line] Available on - URL: <http://www.unms.sk/?stn-iso-14063-o-environmentalnej-komunikacii>

²¹ RUSKO, M., 2010: *Bezpečnostné a environmentálne manažérstvo*. - Žilina: Strix, Edícia EV-7, 4. revid. vydanie. ISBN 978-80-89281-58-9. 335 s.

²² HRIŇ, Ján: *Reporting ako základ riadenia*. [on-line] Available on - URL: <http://www.itmg.sk> ; <http://www.sssi.sk/bi>; http://www.sssi.sk/download/akcie2010/BIbreakfast04/01_Reporting.pdf

Úlohou reportingu (spravodajstva) je vytvoriť komplexný systém informácií a ukazovateľov, ktorý by mal vyhodnocovať nielen vývoj podniku ako celku, ale aj vnútroorganizačných útvarov, ktoré sú z hľadiska riadenia podniku rozhodujúce.²³

Problematicke environmentálneho reportingu sa venujú viacerí autori, napríklad Péter Horváth, Judith M. Pütter²⁴

Environmentálny reporting je mechanizmus, pomocou ktorého spoločnosť zdieľa informácie týkajúce sa jej environmentálneho správania sa.²⁵ Podávanie environmentálnych správ podnikom je dobrovoľnou aktivitou, ale i táto oblasť má, resp. vyvíja svoje pravidlá, metodiku a etiku. Dobrovoľnosť a postup podľa všeobecne prijatých pravidiel majú zaručiť vierohodnosť, porovnateľnosť, overiteľnosť daného systému alebo tvrdenia. Reporting nevzniká sám osebe a taktiež nie je uplatňovaný samostatne, ale ako súčasť širších korporatívnych stratégií marketingu a „public relation“. Environmentálny reporting býva začleňovaný do ucelenej firemnej stratégie ekomarketingu.²⁶

Záver

Environmentálny reporting je vynikajúcim komunikačným prostriedkom pre každú organizáciu. Je to akoby komplexná environmentálna „výročná“ správa, ktorou organizácia informuje verejnosť a všetky zainteresované strany o svojom vzťahu k životnému prostrediu vrátane kvantifikácie vplyvov na životné prostredie a opatrení, ktoré robí na znižovanie negatívneho pôsobenia na životné prostredie. Tým komplexne informuje všetkých zainteresovaných o environmentálnych záležitostiach súvisiacich s jej činnosťou. Navyše treba podotknúť, že objektivnosť a presnosť správy je potvrdená akreditovaným a teda v EÚ uznaným overovateľom, z čoho vyplýva, že spochybňovanie takýchto informácií je bezpredmetné.

Ak sa tento komunikačný nástroj využije v maximálnom rozsahu a je k dispozícii naozaj všetkým zainteresovaným stranám, môže často pozitívne zmeniť pohľad odbornej aj laickej verejnosti na organizáciu, ktorá bola doposiaľ z environmentálneho hľadiska vnímaná skreslene, len na základe rôznych čiastkových a sprostredkovaných informácií, často produkovaných rôznymi záujmovými skupinami.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

A Guide to Sustainability Analysis Organisations – ORSE. – 2007, Paris, www.orse.org;

<http://www.orse.org/fichier/2305>

Dobrovoľné podnikové zprávy (reporting). - [on-line] Available on - URL:

<https://www.tretiruka.cz/ankety/dobrovolne-aktivity/rizeni/dobrovolne-podnikove-spravy-reporting-/>

Environmental Reporting Guidelines(Fiscal Year 2000 Version)Guidance for Publishing

Environmental Reporting. - February 2001 The Ministry of the Environment Government of

Japan. – [on-line] Available on - URL: <https://www.env.go.jp/en/policy/ssee/erg2000.pdf>

Environmental Reporting Guidelines–Towards a Sustainable Society – (Fiscal Year 2007 Version)

Provisional Translation. - June 2007 Ministry of the Environment Government of Japan. – [on-

line] Available on - URL: <https://www.env.go.jp/en/policy/economy/erg2007.pdf>

FIBÍROVÁ, J.: *Reporting*. - Praha: Grada Publishing, 2001. 120 s. ISBN 80-247-0066-2

²³ FIBÍROVÁ, J.: *Reporting*. - Praha: Grada Publishing, 2001. 120 s. ISBN 80-247-0066-2

²⁴ Péter Horváth, Judith M. Pütter (2017): Sustainability Reporting in Central and Eastern European Companies: International Empirical Insights. MIR Series in International Business. Springer, ISBN 3319525786, 9783319525785, 222 pp.

²⁵ *What is Environmental Reporting?* [on-line] Available on - URL: http://cei.sunderland.ac.uk/gfpi_site/envrep.htm

²⁶ SUCHÁNEK, Z. - JUNGWIERTOVÁ, P.: *Environmentálny reporting – poskytovanie environmentálnych správ a informácií*. - In.: Environmentální aspekty podnikání. Speciál 1999. ISSN 1211-8052. s. 39-41

- HRIŇ, Ján: *Reporting ako základ riadenia*. [on-line] Available on - URL: <http://www.itmg.sk> ;
<http://www.sssi.sk/bi>;
http://www.sssi.sk/download/akcie2010/BIbreakfast04/01_Reporting.pdf
- MARCUS, A.: *Strategický plán a environmentálny manažment*. - Bratislava: Nadácia ETP Slovensko, 1996, ISBN 80-967401-3-X, s. 6
- Paul Culmsee, Kailash Awati (2013): *The Heretic's Guide to Best Practices: The Reality of Managing Complex Problems in Organisations*. - iUniverse, ISBN-10: 1938908406, ISBN-13: 978-1938908408, 416 pp.
- Péter Horváth, Judith M. Pütter (2017): *Sustainability Reporting in Central and Eastern European Companies: International Empirical Insights*. MIR Series in International Business. Springer, ISBN3319525786, 9783319525785, 222 pp.
- Regulation (EC) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS), repealing Regulation (EC) No 761/2001 and Commission Decisions 2001/681/EC and 2006/193/EC
- RUSKO, M., 2010: *Bezpečnostné a environmentálne manažérstvo*. - Žilina: Strix, Edícia EV-7, 4. revid. vydanie. ISBN 978-80-89281-58-9. 335 s.
- SAZP. [on-line] *Správy o stave životného prostredia*. - Available on - URL: <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=1021>
- Starostlivosť o životné prostredie. - [on-line] Available on - URL: <https://www.enviroportal.sk/environmentalne-temy/starostlivost-o-zp>
- STN EN ISO 14001: 2016 Systémy manažérstva environmentu. Požiadavky s pokynmi na použitie (ISO 14001: 2015)
- STN ISO 14063 *O environmentálnej komunikácii*. [on-line] Available on - URL: <http://www.unms.sk/?stn-iso-14063-o-environmentalnej-komunikacii>
- STN EN ISO 14063: 2009 Environmentálne manažérstvo. Environmentálna komunikácia. Návod a príklady (ISO 14063 : 2006)
- SUCHÁNEK, Z. - JUNGWIERTOVÁ, P.: *Environmentálny reporting – poskytovanie environmentálnych správ a informácií*. - In.: Environmentální aspekty podnikání. Speciál 1999. ISSN 1211-8052. s. 39-41
- ŠTEFANOVIČ, M. – KOŠIČIAROVÁ, S. – PIRČ, J. *Právo životného prostredia*. - Bratislava : IURA EDITION, 2001. ISBN 80-89047-11-4, s.60.
- The content is based on an assessment of industry needs undertaken by the Federal Government (Industry Canada, Environment Canada, Department of Foreign Affairs and International Trade) and Stratos Inc. - [on-line] Available on - URL: <https://www.globalhand.org/en/documents/26877>
- VIRČÍKOVÁ, E. – PALFY, P.: *Environmentálne manažérstvo – teória a metodika*. - Košice: Multiprint, s.r.o. 322 s. ISBN 978808928220-3
- WESSELY, E. - KRÁLIKOVÁ, R. - KRUPA, M.: *Efficient management in production companies by implementation of PLM*. 2008. - In: *Annals of DAAAM for 2008*, Vienna : DAAAM International, 2008, ISBN 9783901509681, p. 1527-1528.
- What is Environmental Reporting?* [on-line] Available on - URL: http://cei.sunderland.ac.uk/gfpi_site/envrep.htm
- Zákon č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 525/2003 Z. z. Zákon o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 17/2004 Z. z.(nepriamo), 205/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 569/2007 Z. z.(nepriamo), 119/2010 Z. z.(nepriamo), 137/2010 Z. z.(nepriamo), 321/2012 Z. z.(nepriamo), 345/2012 Z. z., 180/2013 Z. z., 319/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 79/2015 Z. z.(nepriamo), 128/2015 Z. z.(nepriamo))
- Zoznam - manažérska komunikácia. [on-line] Available on - URL: http://www.obxrestaurants.com/femhelp/archiv/manazerska_komunikacia_skripta.doc

ADRESYA AUTOROV

Doc. RNDr. Miroslav RUSKO, PhD., Slovenská technická univerzita v Bratislave,
Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Ústav bezpečnostného a environmentálneho inžinierstva,
Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika, e-mail: >miroslav.rusko@stuba.sk<

Ing. Peter LAMAČKA

Schmiedwiesenweg 4, 75387 Neubulach, Bundesrepublik Deutschland

Ing. Jana KRIVOSUDSKÁ

- Protimonopolný úrad SR, Slovenská republika
- Technická univerzita v Košiciach, Strojnícka fakulta, Košice, Slovenská republika

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.